

Македонија

во ЕУ

Австрија Белгија Бугарија Кипар Чешка Данска Естонија Финска Франција Германија Грција Унгарија Ирска Италија Латвија Литванија Луксембург Малта Холандија Полска Португалија Романија Словачка Словенија Шпанија Шведска Обединето Кралство Хрватска Турција Македонија

mk@eu

Македонија во ЕУ

Издава: **Фондација Институт отворено општество – Македонија**
За издавачот: **Владимир Милчин, извршен директор**
Автори: **Македонски центар за европско образование**
Ликовно-графичко обликување: **Бригада дизајн**
Печат: **Скенпоинт**
Тираж: **2500 примероци**

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје
911.314-672ЕУ[036]

Македонија во ЕУ, - Скопје: Фондација Институт отворено општество
Македонија, 2009, - 36 стр. 20 см, илустр

ISBN 978 - 608 - 218 - 025 - 0

а) Европска унија - Културна географија - Водичи

COBISS.MK-ID 29147786

Европска унија

Европейски съюз
Evropská unie
Europæiske Union
Europese Unie
European Union
Euroopa Liit
Euroopan unioni
Union Européenne
Europäische Union
Ευρωπαϊκή Ένωση
Európai Unió
An taontas Eorpach
Unione europea
Eiropas Savienība
Europos Sąjunga
Unjoni Ewropea
Unia Europejska
União Europeia
Uniunea Europeană
Európska únia
Evropska unija
Unión Europea
Europeiska unionen

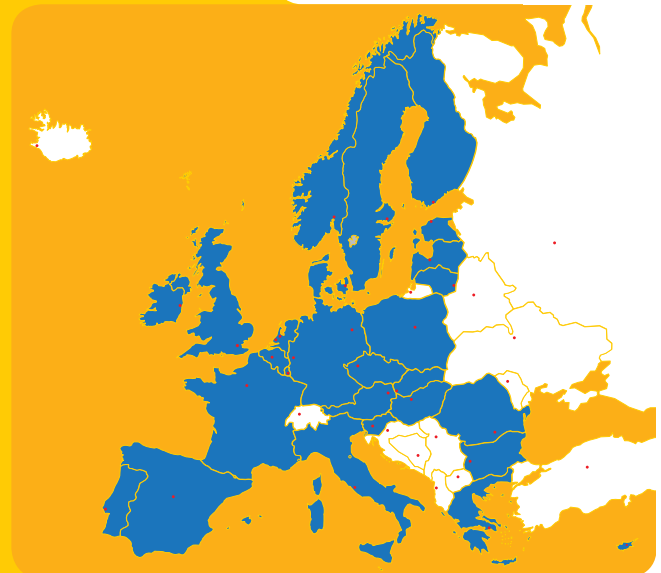

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Брисел
499.794.855 жители
4,3 милиони km²
бугарски, чешки, дански,
холандски, англиски,
естонски, фински,
француски, германски,
грчки, унгарски, ирски,
италијански, латвиски,
литвански, малтешки,
полски, португалски,
романски, словачки,
словенечки, шпански и
шведски

БДП по глава жител:
БДП вкупно:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

23.700 евра
11,536 млрд. евра
0.9 %
65.9 %
7 %

Европска унија

Винстон Черчил,
Конрад Аденауер,
Алчиде де Гаспери,
Валтер Халштајн,
Алтиеро Спинели, Жан
Моне, Роберт Шуман и
Паул Хенри Спак, или
татковците на Европската
унија, се слават како
главни архитекти на
европското обединување
во периодот по Втората
светска војна.

Винстон Черчил

Конрад Аденауер

Алчиде де Гаспери

Валтер Халштајн

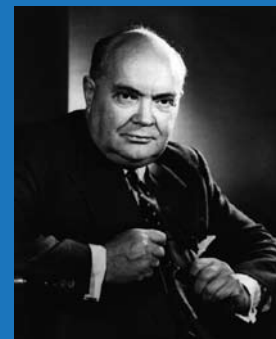
Алтиеро Спинели

Жан Моне

Роберт Шуман

Паул Хенри Спак

Совет на министри

Европски парламент

Европска комисија

Европски суд
на правдата

Европски суд на
ревизори

Економско социјален
комитет

Комитет на региони

Европска
централна банка

Европска
инвестициона банка

Европски
инвестициски фонд

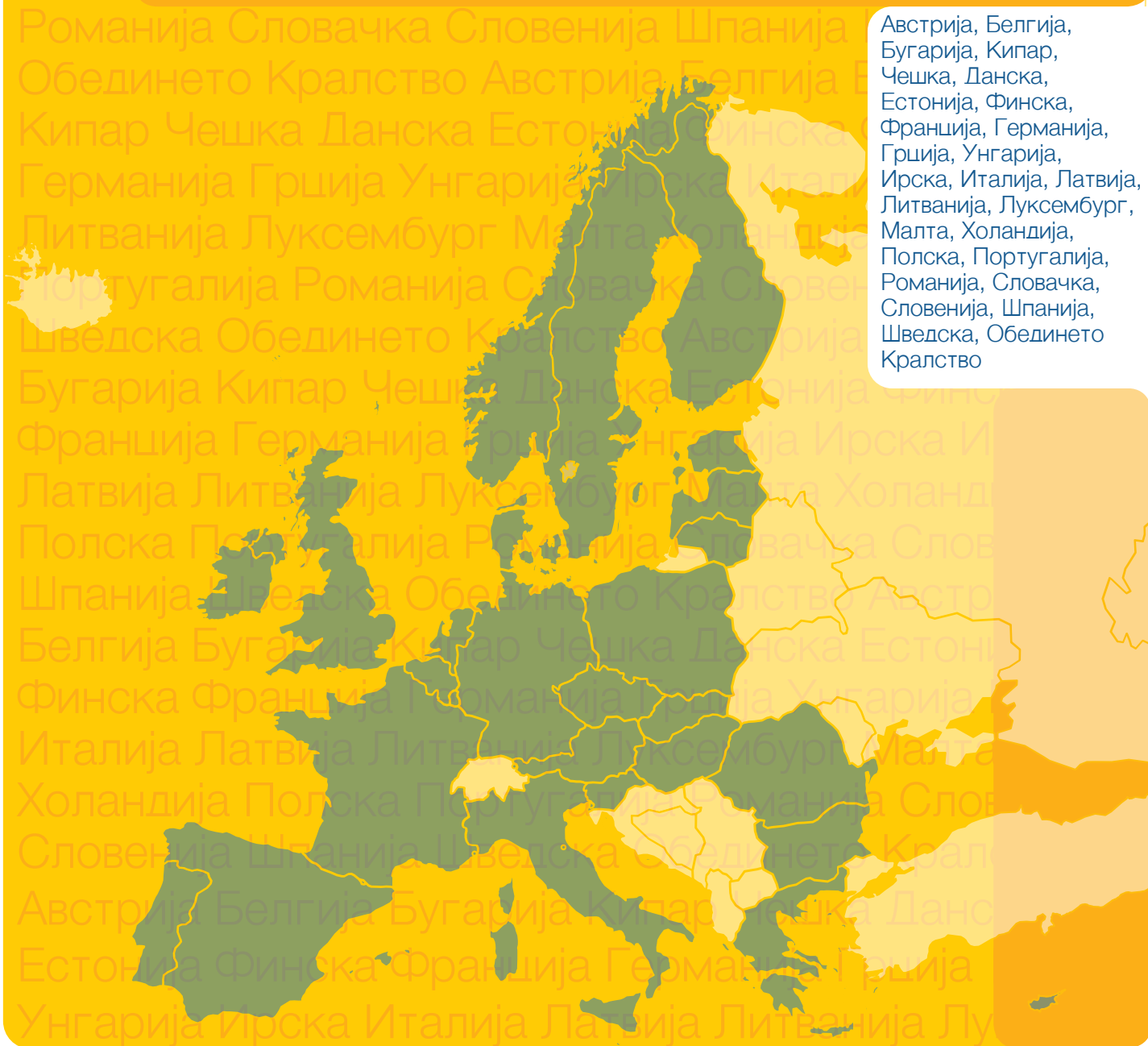
Надзор на заштита
на податоци

Европски омбудсман

Држави членки

Австрија, Белгија,
Бугарија, Кипар,
Чешка, Данска,
Естонија, Финска,
Франција, Германија,
Грција, Унгарија,
Ирска, Италија, Латвија,
Литванија, Луксембург,
Малта, Холандија,
Полска, Португалија,
Романија, Словачка,
Словенија, Шпанија,
Шведска, Обединето
Кралство

Кралство **Белгија** | Koninkrijk **België** | Royaume de **Belgique** | Königreich **Belgien**

Главен град: **Брисел**
Население: **10.622.000 жители**
Територија: **30.528 km²**
Јазик: **холандски, француски, германски (службени)**

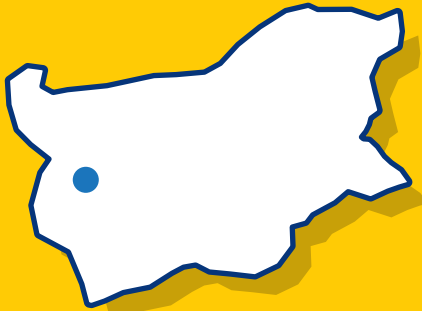
Членка на ЕУ од: **основач**
БДП по глава жител: **29.000 евра**
БДП пораст: **1,1 %**
Вработеност: **62,4 %**
Невработеност: **7,0 %**

Кралството Белгија има богата традиција на производство на пиво, која датира од раниот среден век. Денес во Белгија доминираат две големи пиварници, а во државата постојат вкупно 125 помали или поголеми пиварници. Се произведуваат вкупно 500 стандардни брендови пиво. Кога на овие ќе се додадат и вонредните серии и брендови, бројката достигнува до 8.700.

За навистина да претставува центар на Европа и седиште на најважните институции на Европската унија, Белгија мора да биде исклучително добро транспортно поврзана. Вкупната територија на Белгија од 30.518 km² е покриена со 8.408 km шини, што претставува најразвиена железничка мрежа на светот.

Република Бугарија | Република Българија

Главен град:

Население:

Територија:

Јазик:

Членка на ЕУ од:

БДП по глава жител:

БДП пораст:

Вработеност:

Невработеност:

Софија

7.660.000 жители

110.993.6 km²

**бугарски (службен),
македонски, турски**

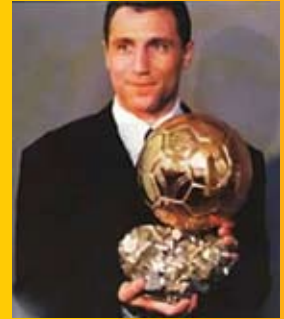
1 јануари 2007

8.800 евра

6,0 %

64,0 %

5,6 %

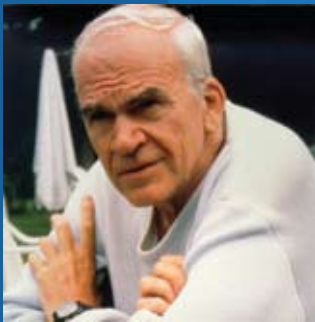
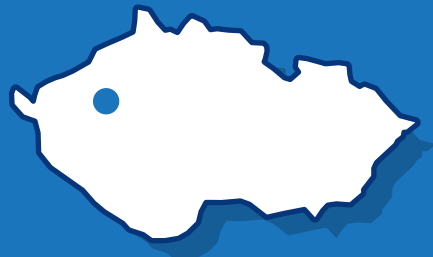
Република Бугарија е еден од најголемите производители на рози во светот. Маслото од рози е трипати поскапо од златото. За еден килограм масло од рози се потребни 3.000 килограми рози, а за еден грам масло од рози се потребни 1.300 цветови од роза.

Млечната напивка што настанува како култура на бактеријата позната како *Lactobacillus Bulgaricus* и го продолжува животниот век потекнува од Република Бугарија, а кај нас е позната како јогурт.

Република Чешка | Česká Republika

Главен град: **Прага**
Население: **10.420.000 жители**
Територија: **78.866 km²**
Јазик: **чешки**
Членка на ЕУ од: **1 мај 2004**
БДП по глава жител: **18.700 евра**
БДП пораст: **3,2 %**
Вработеност: **66,6 %**
Невработеност: **4,4 %**

Историскиот центар на Прага е запишан на листата на светското културно наследство на УНЕСКО и има голем број цркви со позлатени покриви, поради што го добил името „Златна Прага“. Во старото Градско собрание во Прага се наоѓа и астрономскиот часовник, кој е поставен во 1410 година, а работи без престан уште од 1527 година.

Реката Влтава тече низ центарот на Прага. Нејзината убавина, тек и сила се опишани во симфониската поема „Влтава“ од Беджих Сметана. Над реката се изградени 17 мостови, меѓу кои најпознат и најстар е Карловиот мост, чијашто изградба ја започнал Карло IV, императорот на Светото Римско Царство, во 1357 година.

Кралство **Данска** | Kongeriget **Danmark**

Главен град:
Население:
Територија:

Копенхаген
5.492.000 жители
43.094 km² (Данска),
1.399 km² (Фарски Острови)
и 2.175.600 km² (Гренланд)
дански (службен), германски,
фарски, инуитски (Инуити,
автохотоно население)

Јазик:

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

01 јануари 1973
30.000 евра
-1,1 %
78,1 %
3,3 %

Данските селани произведуваат трипати повеќе храна отколку што е потребно за да се задоволат прехранбените потреби на земјата. Данска е најголемиот одгледувач на свињи во Европа и третиот по големина во светот (по САД и Канада). Во Данска има трипати повеќе свињи отколку луѓе, а сланината е важенизвозенпроизвод. Вкупнотоизвезеноколичество свинско месо од Данска изнесува 1.890.571 тони, со вкупна вредност од 27.282.919.000 дански круни, или 3.662.623.489 евра.

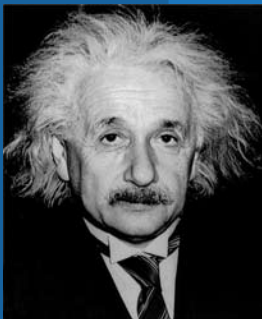
Кралството Данска може слободно да се нарече „кралство на децата“. Детскиот писател Ханс Кристијан Андерсен, авторот на „Девојчето со кибритчињата“, „Малата сирена“, „Грдото пајче“ итн. потекнува од Данска. Од Данска потекнуваат и ЛЕГО кошките, кои ги измислил еден дански дрводелец во триесеттите години на 20 век. Детскиот парк „Леголенд“ е село за игра изградено целосно од ЛЕГО коски. За неговата изградба се потрошени вкупно 35 милиони пластични ЛЕГО коски.

Сојузна Република **Германија** | Bundesrepublik **Deutschland**

Главен град: **Берлин**
Население: **82.124.000 жители**
Територија: **357.021 km²**
Јазик: **германски** (службен),
дански, фризиски,
лужички

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител: **26.800 евра**
БДП пораст: **1,3 %**
Вработеност: **70,7 %**
Невработеност: **7,3 %**

Народното возило или **фолксваген**, како и **ауди**, **порше**, **BMW** и **мерцедес**, се најпознатите германски брендови автомобили. Сојузна Република Германија е третиот најголем производител на автомобили во светот (по Јапонија и САД). Во 1991 година биле произведени 4,6 милиони автомобили, а дури 2,2 милиона од нив биле наменети за извоз.

Пивото и колбасите се најпознатата и веројатно најпродавана храна во Германија (се произведуваат 1.500 видови колбаси и 5.000 видови пиво). Минхен е домаќин на најголемиот светски фестивал на пивото Октоберфест, кој се одржува од 1810 година. За петнаесетте дена, колку што трае фестивалот, се трошат приближно 1 милијарда евра, а се вработени 12.000 луѓе. Во 2007 година фестивалот го посетиле 6,2 милиона луѓе, биле испиени приближно 69.406 хектолитри пиво, а се изеле 248.500 колбаси.

Република Естонија | Eesti Vabariik

Главен град:

Население:

Територија:

Јазик:

Талин

1.341.000 жители

45.226 km²

естонски (службен),
руски, фински, украински

1 мај 2004

15.900 евра

-3,6 %

Вработеност: **69,8 %**

Невработеност: **5,5 %**

Членка на ЕУ од:

БДП по глава жител:

БДП пораст:

Вработеност:

Невработеност:

На градскиот плоштад во Талин функционира талинската „Аптека“, во која во средниот век како лек се продавале прашок од крила од лилјаци и змиска кожа. Аптеката функционира и денес. Талинската „Аптека“ била отворена во далечната 1422 година и е најстарата аптека во Европа.

Естонија е татковина на Kazaa, Skype и Hotmail и европска држава во која има најголем прогрес во делот на ИКТ. 47% од населението во Естонија се поврзани на интернет, дури 38% имаат компјутер во својот дом, сите училишта во државата се поврзани на интернет и повеќе од 74% од населението користат мобилен телефон. Во 2002 година свои веб страници имале 55% од основните и средните училишта, 63% од болниците и клиниките, 94% од универзитетите, 68% од локалната самоуправа и 100% од органите на државната управа.

Република Ирска | Éire

Главен град: **Даблин**
Население: **4.400.000 жители**
Територија: **70.280 km²**
Јазик: **ирски, англиски**

(службен), келтски,
шкотски

Членка на ЕУ од: **1 јануари 1973**
БДП по глава жител: **34.100 евра**
БДП пораст: **-2,3 %**
Вработеност: **67,6 %**
Невработеност: **6,3 %**

Традиционалната ирска музика е позната насекаде во светот. Ирска е татковина на танцовата трупа „Риверденс“, како и на музичката група „Ениа“. Со своето ирско потекло се гордеат и пејачките Шинејд О’Конор и Лорена МекКенит, како и Боно Вокс и групата U2 (Jy Ty). Како потврда за музикалноста на нацијата може да се земе и националниот симбол - златната лира со сребрени струни. Потврда за популарноста на ирската музика е и фактот дека на Изборот за песна на Евровизија Ирска има победено рекордни 7 пати.

Национален празник на Ирска е Денот на Св. Патрик, кој се слави на 17 март секоја година и претставува еден од најмасовно прославуваните национални празници, кога се конзумира најпознатото темно пиво на светот **Гинис** и ирско виски. Особено големи прослави се организираат во САД каде што живее бројна ирска дијаспора. Така, секоја година во чест на празникот „Денот на Св. Патрик“ реката Чикаго се обојува во зелено. Првата прослава на Денот на Св. Патрик во САД ја организирало Бостонското ирско здружение во 1737 година.

Република Грција | Δημοκρατία Ελληνική

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Атина
11.238.000 жители
131.940 km²
грчки (службен),
македонски, турски

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

1 јануари 1981
21.000 евра
2,9 %
61,9 %
7,7 %

Според грчката митологија, Европа била ќерка на Агенор, крал на Тирос и син на Посејдон, и Либија, која била забележлива по својата убавина. Господарот на Олимп, богот Зевс, се престорил во прекрасен кроток бик и отишол на брегот каде што играла Европа, ја завел, таа се качила на неговиот грб и потоа отпливале до островот Крит, каде што добиле три сина. Едниот од нивните синови бил и Минос, кој подоцна станува еден од најславните кралеви на Крит.

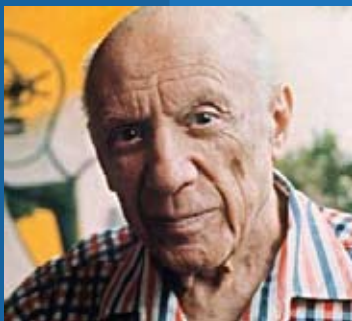
Грција е планинска држава која зазема водечко место во Европа според бројот на планинските фарми, на кои главно се одгледуваат кози. Благодарение на топлата клима, плажите и културните споменици, Грција секоја година ја посетуваат приближно 16 милиони туристи, што придонесува за вкупно 15% од бруто-националниот доход и обезбедува работа за 16,5% од работоспособното население.

Кралство Шпанија | Reino de España

Главен град: **Мадрид**
Население: **45.593.000 жители**
Територија: **504.782 km²**
Јазик: **шпански** (службен),
баскиски, каталонски,
галишиски, канарски

Членка на ЕУ од: **1 јануари 1986**
БДП по глава жител: **24.200 евра**
БДП пораст: **1,2 %**
Вработеност: **64,3 %**
Невработеност: **11,3 %**

Кралството Шпанија е најголемиот светски производител на маслинки. Кога вкупното годишно производство на маслинки од Шпанија ќе се подели на сите луѓе во светот, секој човек ќе може да добие по 70 маслинки.

По кинескиот мандарински и англискиот јазик, шпанскиот јазик е третиот најзборуван јазик во светот. На јазикот на Сервантес, како мајчин јазик, зборуваат приближно 400.000.000 луѓе, а како службен јазик шпанскиот се користи во 21 држава.

Република Франција | République Française

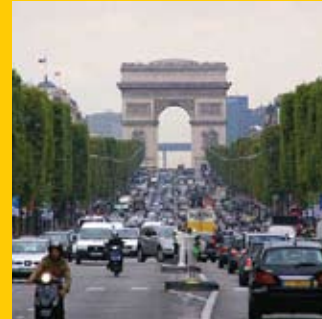

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Париз
64.120.000 жители
547.030 km²
француски (службен),
баскиски, бретонски,
елзашки

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

основач
26.800 евра
0,4 %
65,2 %
7,8 %

Најпопуларен спорт во Франција е велосипедизмот. **Тур де Франс** е најдолгата велосипедска трка на светот. Во трката што се вози од 1913 година па наваму, на натпреварувачите им се потребни три недели за да ја поминат патеката долга 3.720 километри.

Република Франција е вториот најголем производител на сирење во светот: има по еден вид сирење за секој ден во годината. Франција, исто така, е и најголем производител на вино во светот. Вкупното производство на вино на Франција во 1997 година изнесувало 7.400.000.000 шишиња, што е доволно за да се наполни шише поголемо од Статуата на слободата во Њујорк.

Република Италија | Repubblica Italiana

Главен град: **Рим**
Население: **59.889.000 жители**
Територија: **301.230 km²**
Јазик: **италијански** (службен),
германски, француски,
словенечки
Членка на ЕУ од: **основач**
БДП по глава жител: **24.600 евра**
БДП пораст: **-1,0 %**
Вработеност: **58,7 %**
Невработеност: **6,8 %**

Република Италија е дом на најпопуларната туристичка дестинација во светот - Венеција. Секоја година Венеција ја посетуваат приближно 8 милиони туристи од целиот свет. Градот лежи на 118 острови и 177 канали, кои се поврзани со 400 мостови.

Пица, паста (тестенини), пармезан, пршута, моцарела... се веројатно најпознатите претставници на италијанската кујна. Во Италија се произведуваат повеќе од 600 вида тестенини, а секоја година се произведуваат повеќе од 4.000.000 тони домати. Најголем дел од произведените домати се користи за производство на сосови за подобрување на вкусот на јадењата од тестенини.

Република Кипар | Κυπριακή Δημοκρατία | Kıbrıs Cumhuriyeti

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Никозија
792.000 жители
9.250 km²
грчки и турски
(службен), англиски

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

1 мај 2004
22.100 евра
3,7 %
70,9 %
3,8 %

Во антиката Кипар бил меѓународниот пат по кој минувала целокупната светска трговија со металот Aes Сурѓиум или „металот од Кипар“, кој претставува основа за латинското име на металот Сурѓиум, денес познат како бакар.

Кипар е најголемиот остров во источното Средоземје, кој бил дом на божествата на убавината и на љубовта во грчката митологија, Афродита и Адонис, како и на античкиот филозоф и основач на школата на стоицизмот - Зен. Во природата на Кипар живее црвено-кафеавата дива овца муфлон (Ovis musimon). Муфлоните се најмалите диви овци и можат да бидат високи до 75 см.

Република Латвија | Latvijas Republika

Главен град: **Рига**
Население: **2.266.000 жители**
Територија: **64.589 km²**
Јазик: **латвиски** (службен),
руски, литвански,
украински

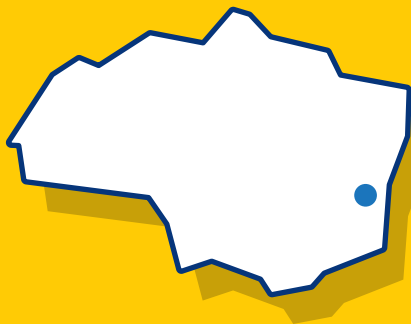
Членка на ЕУ од: **1 мај 2004**
БДП по глава жител: **13.300 евра**
БДП пораст: **-4,6 %**
Вработеност: **68,6 %**
Невработеност: **7,5 %**

Латвискиот балтички брег претставува неисцрпно наоѓа-лиште на пруско злато или килибар. Уште од антиката овој производ бил главниот производ за размена на овие простори. Каменот настанува со фосилизација на дрвна смола, а особено се интересни примероците на камења во кои се заробени инсекти од времето на настанување на смолата. Во филмот „Парк од времето на Јура“ токму од ваков камен во кој е заробен и фосилизиран комарец беше извлечен генетски материјал и подоцна беа клонирани диносаурусите.

Во Рига во 1948 година е роден славниот балетан, кореограф и актер Михаил Баришников, кој својата кариера ја започнал во Киров балетот во Санкт Петербург (тогашен Ленинград), а подоцна емигрира во Канада, за на крајот да заврши како уметнички директор на Американскиот балет во Њујорк. Го гледавме во улогата на уметникот Александр Петровски во серијата „Сексот и градот“ на продуцентската куќа ХБО.

Република Литванија | Lietuvos Respublika

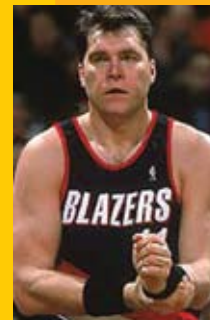
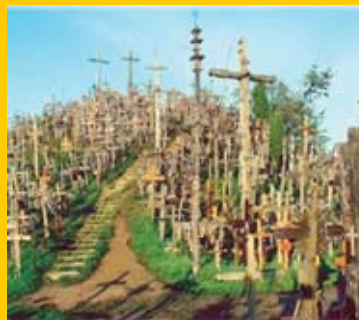

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Вилнус
3.358.000 жители
65.200 km²
литвански (службен),
руски, полски,
белоруски, украински

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

1 мај 2004
13.700 евра
3,0 %
64,3 %
5,8 %

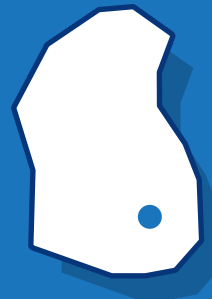
Најпопуларен спорт во Литванија е кошарката. Машката кошаркарска репрезентација на Литванија во три наврати е освојувач на европската круна - во 1937, 1939 и во 2003 година. Литванија и литванската кошаркарска школа имаат најголем придонес според број на играчи во Националната кошаркарска лига на САД (НБА). Освен литванската кошаркарска легенда Арвидас Сабонис, во екипите во САД играле уште 6 кошаркари од Литванија.

Литванците особено ги ценат пчелите. Не само што постојат многу вкусни варијации на медова напивка, туку постои и збор со кој се опишува смртта на човекот и пчелата – mirti. Овој збор не се употребува за ниту едно друго живо суштество.

Големо Војводство **Луксембург** | Groussherzogtum **Lëtzebuerg** Großherzogtum **Luxemburg** | Grand-Duché de **Luxembourg**

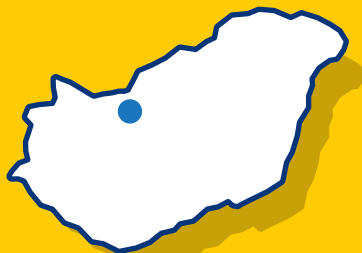
Главен град: **Луксембург**
Население: **488.000 жители**
Територија: **2.586 km²**
Јазик: **луксембуршки, германски, француски**
(службен)
Членка на ЕУ од: **основач**
БДП по глава жител: **66.100 евра**
БДП пораст: **-0,9 %**
Вработеност: **63,4 %**
Невработеност: **4,9 %**

Луксембург е една од државите-членки на Европската унија со најдобри економски показатели и е најбогатата држава-членка. Бруто-општествениот производ на Луксембург е трипати поголем од просечниот бруто-општествен производ во ЕУ и изнесува 66.100 евра по глава на жител. Луксембург е воедно и држава-членка со највисока минимална плата во Европската унија, во висина од 1.570 евра. Ова се должи на фактот дека Луксембург е „даночен рај“ (во државата работат дури 155 банки).

Главниот град на Големото Војводство Луксембург се вика, исто така, Луксембург и претставува светско културно наследство запишано на листата на УНЕСКО. Луксембург е седиште на Европскиот суд на правдата, Европскиот суд на ревизорите, Европската инвестициона банка и Секретаријатот на Европскиот парламент. Во градот е сместен и Дворецот Луксембург, основан од Франките во раниот среден век, денес е познат како „Гибралтар од северот“

Република Унгарија | Magyar Köztársaság

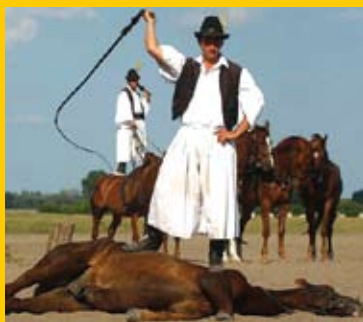
Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Будимпешта
10.034.000 жители
93.030 km²

унгарски (службен),
ромски, германски,
хрватски

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

1 мај 2004
15.500 евра
0,6 %
56,7 %
7,8 %

Во Унгарија се особено развиени музиката, спортот и науката. Голем број познати композитори на класична музика биле Унгарци, кои во своите композиции мошне успешно ги вклучувале и фолклорните елементи. Бела Барток, Золтан Кодали и Франц Лист се само дел од листата унгарски композитори. Во науката е забележително дека дури 13 Унгарци добиле Нобелова награда, што е повеќе од Јапонија, Кина, Индија, Австралија или Шпанија. Во спортот, пак, на Летните олимписки игри само пет држави (САД, Русија, Обединетото Кралство, Франција и Италија) имаат освоено повеќе медали од Унгарија. На вечната листа на освоени медали од Летните олимписки игри, Унгарија е 9-та од 211 држави, со вкупно 459 медали.

Унгарија е богата со лековити води и има богата традиција на термални бањи, една од најбогатите во Европа. Земјата има безмалку 1.500 термални бањи, во римски, грчки или во турски стил и архитектура, и повеќе од 450 јавни бањи. Само во главниот град Будимпешта има барем 120 термални извори. Секојдневно изворите даваат 70 милиони литри лековита вода во која се капат илјадници луѓе.

Република **Малта** | Repubblica ta' **Malta**

Главен град: **Валета**
Население: **412.000 жители**
Територија: **316 km²**
Јазик: **малтешки и англиски**
(службен), италијански
Членка на ЕУ од: **1 мај 2004**
БДП по глава жител: **18.200 евра**
БДП пораст: **2,5 %**
Вработеност: **55,2 %**
Невработеност: **5,9 %**

Малта е дом на седум мегалитски структури кои се прогласени за светско културно наследство од УНЕСКО, а најстарата од седумте датира од VI милениум пред нашата ера, што е за 1.000 години постара од пирамидите во Египет. Малку се знае за мистериозната, иако комплексна, цивилизација која ги изградила во период од повеќе илјади годни. Валета, утврдениот скапоцен камен на барокната архитектура и главен град на Малта, е уште еден од примерочите на светското културно наследство на УНЕСКО, кој е именуван по Жан Паризо де ла Валета, голем мајстор на витезите од редот на св. Јован.

Историјата на симболот на Малта датира од времето на крстоносните војни, кога христијаните се бореле против Сарацените за Светата земја. Овој симбол го носеле витезите од редот на св. Јован од Ерусалим, а подоцна за време на нивното владеење со Малта (од 1530 до 1796) симболот станал познат како Малтешки крст. Владеењето на витезите било особено успешно. По големата опсада од Турците Османлии во 1565 година, тие успеале да ги одбранат, а подоцна и да ги утврдат островите.

Кралство **Холандија** | Koninkrijk der **Nederlanden**

Главен град: **Амстердам**
Население: **16.440.000 жители**
Територија: **41.526 km²**
Јазик: **холандски, фризиски**
(службен)

Членка на ЕУ од: **основач**
БДП по глава жител: **31.000 евра**
БДП пораст: **2,1 %**
Вработеност: **77,2 %**
Невработеност: **2,8 %**

Велосипедите се особено важен дел од секојдневниот живот во Холандија. Холанѓаните поседуваат дури 12 милиони велосипеди, што е приближно по еден велосипед по глава на жител, или двојно повеќе велосипеди од автомобили! Холанѓаните не возат велосипеди заради забава, туку велосипедизмот е важен начин за патување - од одење во шопинг во текот на денот до одење на работа или на училиште. Бидејќи толку многу луѓе користат велосипеди, во Холандија постојат посебни патеки, правила и сообраќајни знаци за безбедност на велосипедистите. Исто така, има повеќе од 17.000 км велосипедски патеки означени со кружни сини знаци со бели велосипеди, додека во градовите има и специјални семафори наменети само за велосипедистите.

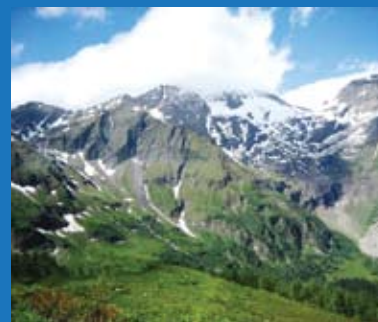
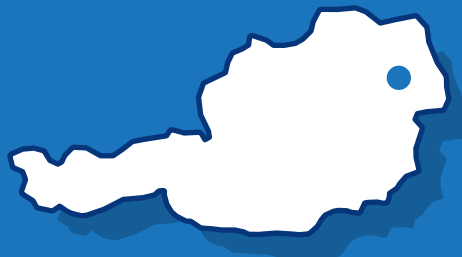
Холандија е во постојана борба со морето. Четвртина од површината на државата лежи под нивото на морето. Доколку нема заштитни брани, насипи и канали, морето двапати дневно би преплаувало 60% од територијата. Петтина пак од површината на Холандија ја сочинуваат копнени води. За сушење на почвата некогаш се користеле ветерници, а денес се користат електрични пумпи.

Република **Австрија** | Republik **Österreich**

Главен град: **Виена**
Население: **8.344.000 жители**
Територија: **83.870 km²**
Јазик: **германски** (службен),
словенечки, хрватски,
унгарски

Членка на ЕУ од: **01 јануари 1995**
БДП по глава жител: **30.600 евра**
БДП пораст: **1,8 %**
Вработеност: **72,1 %**
Невработеност: **3,8 %**

Салцбург, родното место на Волфганг Амадеус Моцарт и на Херберт фон Карајан, е најстариот и најзначаен културен и духовен центар во Австрија. Стариот дел на градот, со неговата славна барокна архитектура, е еден од најдобро зачуваните градски центри северно од Алпите и е прогласен за светско културно наследство и впишан во листата на УНЕСКО. Во градот се снимени делови од познатиот холивудски филм „Мои песни, мои снисhta“, а во високите Алпи во неговото опкружување се наоѓаат и водопадите Кримл, кои се највисоките водопади во Европа, со воден столб од 380 метри.

Императорката на Светото Римско Царство Марија Терезија фон Хабсбург-Лотринген е единствената жена во 650 години долгото владеење на династијата на Хабсбурговците. За време на нејзиното владеење била извршена севкупна реформа на Царството. Била воведена задолжителна вакцинација за мали сипаници, задолжително образование и административна академија. Бил основан катастарот и модернизирана поштата, а Универзитетот во Загреб и го должи основањето на својот Правен факултет. Во 1772 година Марија Терезија ја основала Империјалната и кралска академија за наука и литература во Брисел, додека во 1752 година најстарата Зоолошката градина во светот, во паркот на дворецот Шенбрун. Во трезорот на Хофбург, зимскиот дворец на Марија Терезија во центарот на Виена, се чуваат најголемиот смарагд на светот (2.860 карати), царската круна на Австро-Унгарија, царската круна на Светото Римско Царство, како и мечот со кој, според верувањата, е прободен Исус Христос додека бил распнат на крстот.

Република **Полска** | Rzeczpospolita **Polska**

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Варшава
38.108.000 жители
312.685 km²
полски (службен),
германски, украински,
белоруски јазик

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

1 мај 2004
12.600 евра
5,0 %
59,2 %
7,1 %

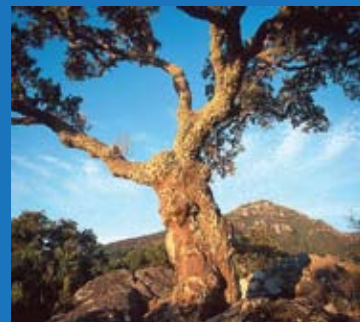
Полска е позната по рудниците за сол. Овде се наоѓа Бохнија, најстариот рудник на сол во Европа, Длабочината на овој рудник изнесува 468 метри под земјата. Рудникот Вјеличка, отворен во 13 век, кој работеше до 2007 година, се наоѓа исто така во Полска, кај Краков. Вјеличка е запишан на листата на светското природно наследство на УНЕСКО, а годишно го посетуваат 1 милион туристи.

Во пространствата на Полска се наоѓа веројатно најдобро заштитеното природно подрачје и една од последните прашуми во Европа „Бјаловиежа“. Бјаловиежа е живеалиште на последните 500 европски бизони т.н. **зубри**. Бизонот е најголемиот европски цицач, а може да достигне височина до 2 м.

Република Португалија | República Portuguesa

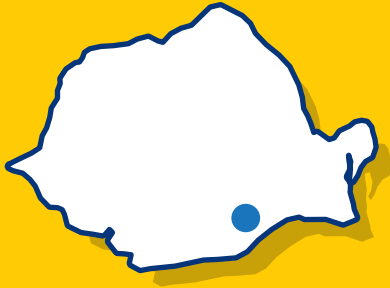
Главен град: **Лисабон**
Население: **10.628.000 жители**
Територија: **88.889 km²**
Јазик: **португалски,
мирандезе**
Членка на ЕУ од: **1 јануари 1986**
БДП по глава жител: **17.700 евра**
БДП пораст: **0,0 %**
Вработеност: **68,2 %**
Невработеност: **7,7 %**

Португалија е една од првите колониистички нации во Европа. Првото освојување било колонизацијата на Сеута (1410), потоа Мадеира (1419), па Азорите (1439). Во петнаесеттиот век Португалија воспоставила трговски испостави долж целиот брег на Африка, а во 1498 Васко да Гама го открил поморскиот пат до Индија. Во негова чест и спомен на португалската улога во времето на големите откритија е именуван мостот на реката Тежо кај Лисабон, кој е најдолгиот мост во Европа (17,2 km).

Плутата е примарен производ на плутеното ткиво што се собира од дабот плутник (*Quercus suber*). Португалија произведува 50% од вкупното светско производство на плута. Во светот има 2.200.000 ha плутникова шума, од кои 33% отпаѓаат на Португалија, што значи 28% од вкупната територија под шума, односно 9% од вкупната територија на Португалија. Дабот плутник има животен век од 150 години, а првата берба на плутено ткиво се прави на 25 години. Секоја наредна берба се прави на секои 10 до 12 години, што всушност значи дека од секое дрво се добиваат од 11 до 13 берби.

Романија | România

Главен град: **Букурешт**
Население: **21.500.000 жители**
Територија: **238.391 km²**
Јазик: **романски** (службен),
унгарски, ромски

Членка на ЕУ од: **1 јануари 2007**
БДП по глава жител: **8.900 евра**
БДП пораст: **7,1 %**
Вработеност: **59,0 %**
Невработеност: **5,8 %**

Најпопуларен спорт во Романија е гимнастиката. Романската гимнастичка школа ги има дадено најголемите имиња на светската гимнастика. На Летните олимписки игри во Монреал во 1976, Надја Команечи беше првата гимнастичарка која успеа да добие оценка чиста 10.

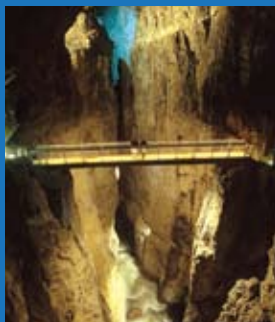
На дури 47% од територијата на Романија има природни или полуприродни екосистеми. Бидејќи речиси половината од романските шуми биле управувани за заштита на речните сливови, а не за производство на дрво, Романија има едно од најголемите подрачја на недопрена шума во Европа. Природниот интегритет на романските шумски екосистеми го покажува и присуството на целокупната европска шумска фауна. Дури 60% од вкупната европска популација на кафеавата мечка (*Ursus arctos*) и 40% од вкупната европска популација на волкот (*Canis lupus*) ја населуваат Романија.

Република **Словенија** | Republika **Slovenija**

Главен град: **Љубљана**
Население: **2.040.000 жители**
Територија: **20.273 km²**
Јазик: **словенечки** (службен),
српски, хрватски,
германски, италијански

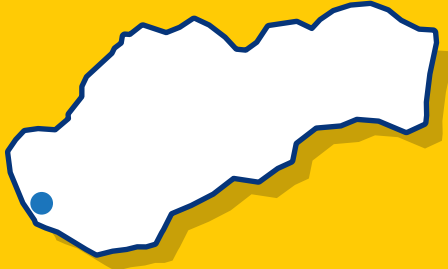
Членка на ЕУ од: **1 мај 2004**
БДП по глава жител: **20.600 евра**
БДП пораст: **3,5 %**
Вработеност: **68,6 %**
Невработеност: **4,4 %**

Во нивната држава Карантанија, Словенците практикувале уникатен начин на поставување на своите владетели. Владетелите ја носеле титулата војводи и управувале со државата од 7 до 14 век. Според некои научници, ваквиот ритуал на поставување на војводите изведен на словенечки начин и демократскиот однос што подоцна се воспоставувал помеѓу поданиците и владетелот влијаеле на Томас Џеферсон при пишувањето на Декларацијата за независност на САД.

Познатата раса снежно бели коњи (липицанери) потекнува од едно мало село во Словенија. Оваа раса коњи е тесно поврзана со Шпанската школа за јавање од Виена и е најдобриот претставник на движењата од високата школа за дресура. Расата потекнува од 16 век, кога со поддршка на хабсбуршките благородници бил пропишан стандардот, а настала благодарение на Шпанците и Маврите кои ги мешале берберските коњи со повеќето видови андалузиски и иберски коњи.

Република Словачка | Slovenská Republika

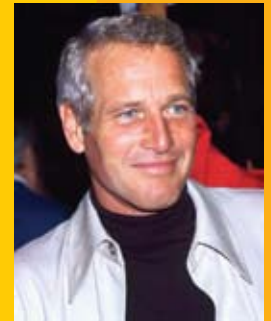

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Братислава
5.406.000 жители
48.845 km²
словачки (службен),
унгарски, чешки

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

1 мај 2004
14.900 евра
6,4 %
62,3 %
9,5 %

Гордоста на малиот словачки град Кремнице е најстарата и сè уште функционална ковачница на пари во Европа. Ковачницата ја основал унгарскиот крал Карол Роберт I во 1320 година, а денес произведува комеморативни ковани пари и медали. Заради заштита на ковачницата бил изграден замок и утврдување со ѕидини околу градот, кои сè уште опстојуваат. Богато украсената катедрала посветена на св. Катерина, која се наоѓа во замокот, има 5 олтари прелиени со злато и оргула со 3.500 цевки.

Словачка е еден од европските економски тигри со највисоки стапки на економски раст од државите-членки на ЕУ и ОЕЦД. Растот се должи пред сè на високоразвиената автомобилска индустрија во Словачка. Во 2008 година во Словачка биле произведени 1.000.000 автомобили. Ова ја прави Словачка држава со најголемо производство на автомобили по глава на жител во светот. За растот, исто така, придонесува и високиот степен на образование на Словациите. Дури 90% од Словациите имаат завршено средно образование.

Република Финска | Suomen Tasavalta

Главен град: **Хелсинки**
Население: **5.313.000 жители**
Територија: **338.145 km²**
Јазик: **фински и шведски**
(службен), лапонски
Членка на ЕУ од: **1 јануари 1995**
БДП по глава жител: **27.800 евра**
БДП пораст: **0,9 %**
Вработеност: **71,1 %**
Невработеност: **6,4 %**

Финска има 187.888 езера и е позната како „земја на илјада езера“, Република Финска, исто така, има пространи природни предели. Огромните шумски просторства кои покриваат приближно 80% од територијата на државата се богати со бор и смрека и претставуваат основа за развој на дрвната индустрија, индустријата за мебел и хартија.

Сауната е дел од финската традиција, Финците посетуваат сауна барем еднаш неделно. Во Финска има околу 1,4 милиони сауни, односно по една сауна на секој 3,5 жители.

Кралство Шведска | Konungariket Sverige

Главен град:
Население:
Територија:
Јазик:

Стокхолм
9.219.000 жители
449.964 km²
шведски (службен),
фински, лапонски
1 јануари 1995

Членка на ЕУ од:
БДП по глава жител:
БДП пораст:
Вработеност:
Невработеност:

28.600 евра
-0,2 %
74,3 %
6,2 %

Заштитата на животната средина е особено важна за граѓаните на Шведска. За тоа сведочи и чистината на водите во каналите на Стокхолм, во кои луѓето можат слободно да се капат и да рибарат, а според градоначалникот на Стокхолм можат и да пијат од нив. Традицијата на еколошката заштита е особено долга. Во 1910 година Шведска ги основала првите национални паркови во Европа, а денес во истите живеат голем број од последните европски мечки, рисови и лосови.

Шведска е една од државите наследнички на античките викинзи. За нивните освојувања и за величината на Викинзите и нивната држава зборува и денешниот Штадсхус или Градската куќа во Стокхолм. Елегантната зграда е подигната меѓу 1911 и 1923 година, а Златната сала на Собранието е обложена со 19 милиони позлатени плочки.

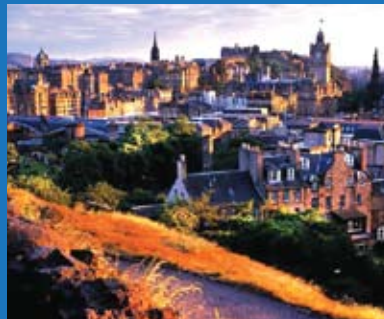
Обединето Кралство на Велика Британија и Северна Ирска

| United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Главен град: **Лондон**
Население: **61.057.000 жители**
Територија: **244.820 km²**
Јазик: **англиски** (службен),
велшки, келтски

Членка на ЕУ од: **1 јануари 1973**
БДП по глава жител: **28.200 евра**
БДП пораст: **0,7 %**
Вработеност: **71,5 %**
Невработеност: **5,6 %**

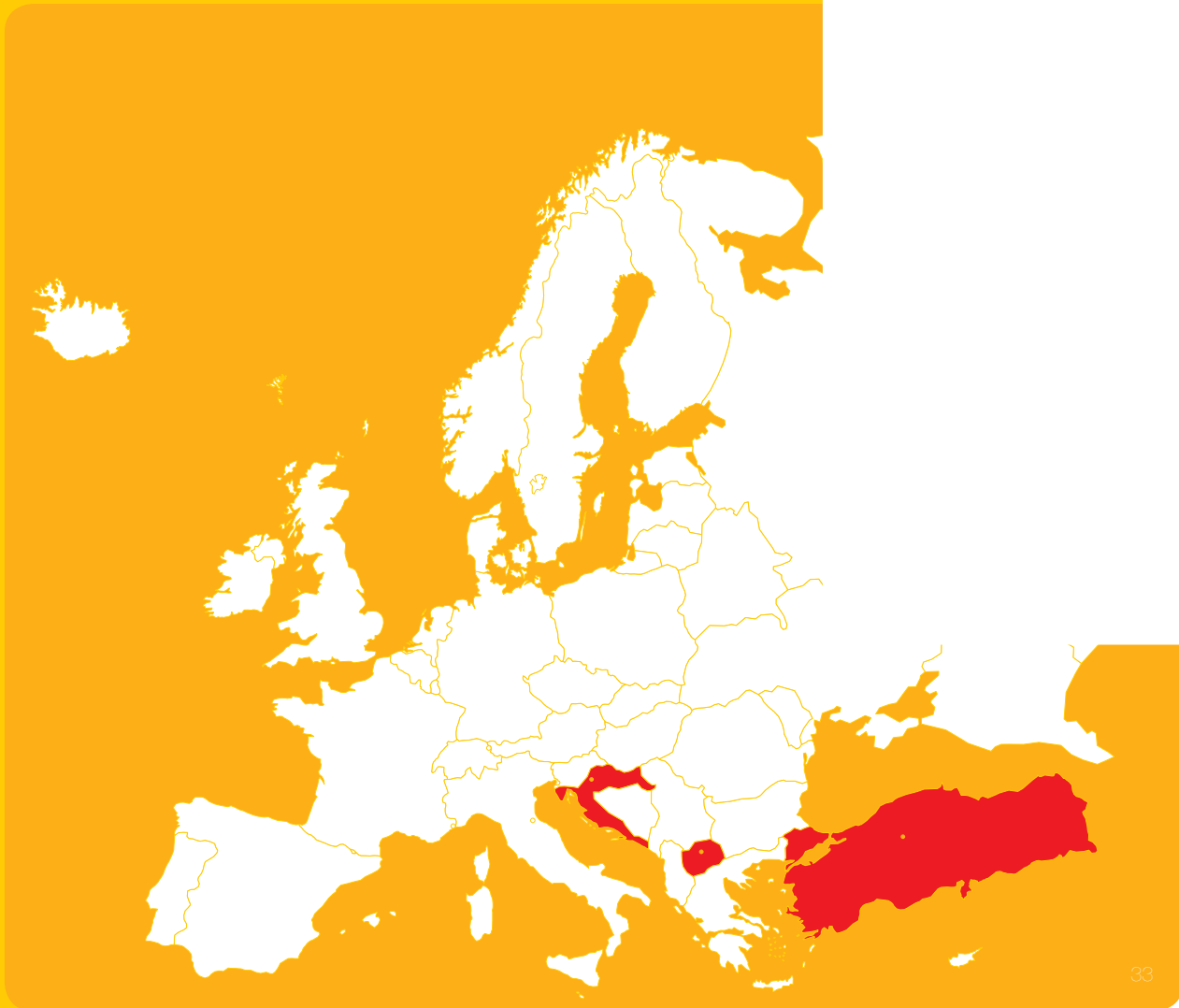

Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска го сочинуваат: Англија, Велс, Шкотска и Северна Ирска. Заедно со уште 52 други држави ја прават организацијата на Комонвелтот, во која живеат 2,1 милијарда луѓе на сите шест континенти. Според Лондонската декларација, шеф на организацијата е британската кралица Елизабета II, која е признаена како монарх и владее во уште 16 други држави на истата.

Сите четири наши на Обединетото Кралство имаат сопствени симболи: Англија – розата, Велс – празот, Шкотска – магарешкиот трн и Ирска – детелинката. Покрај магарешкиот трн, симбол на Шкотска е и тартанот или карираното платно со карактеристична шара, кое го носат припадниците на секој шкотски клан. Од тартанот се прави килт, кусо машко здолниште. Во Шкотска има повеќе од 2.000 варијанти тартан.

Држави кандидати

Хрватска
Турција
Македонија

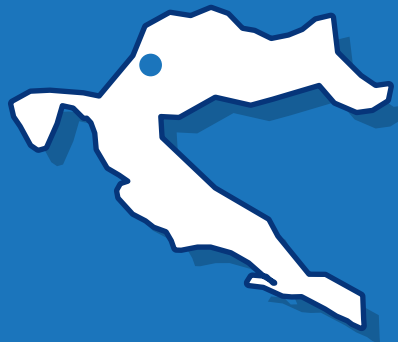

Република Хрватска | Republika Hrvatska

Главен град: **Загреб**
Население: **4.441.000 жители**
Територија: **56.594 km²**
Јазик: **хрватски (службен),**
српски

Кандидат за членство од: **17/18 јуни 2004**
БДП по глава жител: **11.900 евра**
БДП пораст: **4,2 %**
Вработеност: **55,4 %**
Невработеност: **11,2%**

Хрватска има повеќе од илјада острови или точно 1.185 острови, од кои 66 се ненаселени. Овие острови сочинуваат повеќе од две третини од крајбрежјето на Хрватска, кое е долго повеќе од 4.000 km. Многу од нив се омилена туристичка дестинација со голем број атрактивни места. Островот Хвар е дом на најстариот театар во Европа и домаќин на летен фестивал, се наоѓа блиску до Сплит и има најмногу сончеви денови во текот на годината. Со каменот од островот Брач е изградена Белата кука, а најголем остров е Крк, со површина од 462 km².

Националниот парк Плитвички Езера е најстариот национален парк во Европа и е на листата на светското наследство на УНЕСКО. Сместен во мистериозната прашума позната како „Гаволска градина“, Плитвице е надалеку познат по широката разноликост на растенијата, која е резултат на спектарот на климатските услови, различниот состав на почвата и разликите во нивоата на височината. Во паркот има ретка фауна, како што е европската кафеава мечка, како и ретки видови птици. Самите каскадни кристално бистри езера (16 на број) се спојуваат и сите заедно формираат низа долга 8 km. Познати се и по нивните карактеристични бои, кои варираат од азурна до зелена, сива или сина. Боите постојано се менуваат, во зависност од количеството минерали или организми во водата и во зависност од аголот под кој паѓаат сончевите зраци.

Република Турција | Türkiye Cumhuriyeti

Главен град: **Анкара**
Население: **71.517.000 жители**
Територија: **783.562 km²**
Јазик: **турски (службен)**
Кандидат за членство од: **12 декември 1999**
БДП по глава жител: **7.000 евра**
БДП пораст: **3,7 %**
Вработеност: **45,9 %**
Невработеност: **9,9 %**

На територијата на Турција уште одамна постоел организиран живот. Турција е дом на повеќе римски урнатини од Италија, како и на повеќе грчки урнатини од Грција. Најстарата човечка населба која датира од 6.500 год. п.н.е. се наоѓа во Чаталхоџук. Пишувањето најпрвин било применето во Анатолија, каде што се пронајдени првите глинени таблци за пишување кои потекнуваат од 1950 год. п.н.е. Првите железни пари биле исковани во седмиот век во Сардис, главниот град на древното кралство Лидија, а на турско тло биле родени и Хомер, Кралот Мидас, таткото на историјата Херодот и Светиот апостол Павле. Во Турција се наоѓа и Истанбул (Цариград или Константинопол), единствениот град во светот лоциран на два континента - Европа и Азија. Во својата повеќе илјади години долга историја, Истанбул бил главен град на три големи империи – Римската, Византиската и Отоманската. Истанбул бил главен град цели 1900 години.

Поради различните предели и клима, турската флора и фауна се многу разновидни. Ако се земат предвид различните видови растенија, Турција е една од најбогатите држави во светот. Речиси секоја година се открива по некое ново растение. Ги има повеќе од 9.000 видови, од кои 3.000 се автохтони. Во цела Европа има околу 11.500 видови растенија. Познатото холандско лале е по потекло од Турција и било однесено од Холанѓаните во Европа во 16 век и тоа во Виена каде што завладеала вистинска лалеманија.

